Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	883065			
Raadsvergadering	:	18 juni 2024			
Onderwerp	:	Vaststelling Omgevingsvisie Berkelland			
Collegevergadering	:	16 april 2024			
Portefeuillehouder	:	Wethouder A.K. van Gijssel			
Steller	:	G.J. Hans Team Dienstverlening omgeving B	tel.	:	0545-250250

Te nemen besluit

1. het “Verslag van de ter inzage legging van de “Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland”” (Verslag) vaststellen, met inbegrip van de daarin opgenomen beoordelingen van de ingediende zienswijzen en adviezen met bijbehorende aanpassingsvoorstellen en ambtshalve aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvisie;
2. het “Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie gemeente Berkelland” (OER) vaststellen met de bijbehorende Passende Beoordeling;
3. de “Omgevingsvisie Berkelland” vaststellen, met inachtneming van het onder 1. genoemde Verslag en het onder 2. genoemde OER;
4. in verband met de vaststelling van de “Omgevingsvisie Berkelland”, de volgende onder de Wet ruimtelijke ordening vastgestelde structuurvisies intrekken:
   - Structuurvisie Berkelland 2025;
   - Regionale Structuurvisie Achterhoek 2012;
   - Structuurvisie Wonen Eibergen 2015;
   - Structuurvisie Wonen Borculo 2017-2025;
   - Structuurvisie Wonen Neede 2017-2025;
   - Structuurvisie Wonen Ruurlo 2017-2025.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

In uw vergadering van 19 september 2023 besloot u om het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” (Omgevingsvisie) ter inzage te leggen. Daarbij verzocht u ons college om de te starten zienswijzenprocedure af te handelen en daarbij de Raadswerkgroep Omgevingswet te consulteren.

De ontwerp-Omgevingsvisie heeft samen met het “Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie Berkelland “(OER) ter inzage gelegen van 12 oktober tot en met 22 november 2023. In totaal zijn tien brieven met zienswijzen binnengekomen waarvan er één zich ook richtte op het OER. Daarnaast heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) op 1 februari 2024 een toetsingsadvies afgegeven over het OER. In het “Verslag van de ter inzage legging van de “Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland”” (Verslag) zijn de zienswijzen en het advies samengevat en beoordeeld.

Tijdens haar vergaderingen van 25 januari en 21 maart 2024 hebben wij de Raadswerkgroep Omgevingswet geconsulteerd over de beoordeling van de zienswijzen en het toetsingsadvies van de Commissie mer. Hiermee hebben wij ook uitvoering gegeven aan dat procesmatige onderdeel van het raadsbesluit van 19 september 2023 en kunnen wij u nu een voorstel voorleggen over het vaststellen van de Omgevingsvisie.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Argumentatie

1.1. De Omgevingswet en het instrument Omgevingsvisie.

Na vele jaren van voorbereiding is op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden. Volgens deze nieuwe wet moet elke gemeente één omgevingsvisie voor haar grondgebied vaststellen. Dit betreft een nieuw beleidsinstrument dat richting geeft aan de toekomst van de gemeente en geldt onder meer als opvolger van structuurvisies die u onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kon vaststellen. Een omgevingsvisie heeft wel een bredere reikwijdte doordat het de strategische doelen voor onze 'fysieke leefomgeving' weergeeft. Dit is geen optelsom van bestaand beleid, maar een samenhangende visie over alle terreinen van de ruimtelijke leefomgeving.

1.2. Ter inzage legging ontwerp-Omgevingsvisie Berkelland/Omgevingseffectrapport.

Ter uitvoering van uw besluit van 19 september 2023 is het ontwerp van de Omgevingsvisie Berkelland van 12 oktober tot en met 22 november 2023 ter inzage gelegd. Er zijn 10 brieven met zienswijzen binnengekomen die zijn samengevat en beoordeeld in het bijgevoegde "Verslag van de ter inzage legging van de "Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland" en het bijbehorende "Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland"". In dit Verslag is ook aangegeven welke aanpassingen of aanvullingen naar aanleiding van de zienswijzen kunnen worden doorgevoerd in de vast te stellen Omgevingsvisie. Het Verslag geeft dat ook aan voor het Omgevingseffectrapport (OER) dat samen met de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage is gelegd. Verder komt in het Verslag aan de orde hoe het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. is verwerkt in het uiteindelijke OER.

2.1. Vaststelling Omgevingseffectrapport.

Nu het OER ter inzage heeft gelegen en de Commissie m.e.r. op 1 februari 2024 een toetsingsadvies heeft afgegeven, kan het OER worden vastgesteld. Daarbij heeft het toetsingsadvies van de Commissie mer geleid tot inhoudelijke verduidelijkingen en redactionele aanpassingen waarmee invulling is gegeven aan de adviezen en de aanbeveling uit het toetsingsadvies. Het OER kan daarmee dienen als onderlegger voor de vast te stellen Omgevingsvisie.

Overigens betekent het vaststellen van het OER niet dat in de komende jaren geen milieueffectrapportages meer hoeven te worden uitgevoerd voor de uitvoering van plannen. Ook wanneer deze zouden passen binnen de vast te stellen Omgevingsvisie, kan een milieueffectrapportage namelijk verplicht zijn voor het uitvoeren van een concreet plan.

3.1. Vaststelling Omgevingsvisie Berkelland.

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie Berkelland gaat voor de gehele gemeente één visie voor de fysieke leefomgeving gelden. Deze visie sluit aan op eerder vastgestelde ambities en benoemt ook welke al vastgestelde beleidskaders blijven gelden. Aan de hand van de drie verhaallijnen uit de Omgevingsvisie kan bij toekomstige ontwikkelingen voortaan worden beoordeeld of deze aansluiten bij de beleidsmatige koers die de verhaallijnen voor de toekomst uitzetten. Dit kan ook behulpzaam bij ontwikkelingen die nu nog niet zijn te voorspellen.

3.2. Bekendmaking van het raadsbesluit.

De procedure voor een omgevingsvisie voor de hele gemeente Berkelland is gestart vóór 1 januari 2024. Dit betekent dat het voor 1 januari geldende recht van toepassing blijft op deze procedure. De Omgevingsvisie Berkelland wordt na vaststelling dan ook digitaal beschikbaar gesteld volgens de regels van de Wet ruimtelijke ordening en dus via de landelijke voorziening voor ruimtelijke plannen. Verder wordt het besluit bekendgemaakt via de wettelijk voorgeschreven (digitale) publicaties en meegedeeld aan degenen die zienswijzen indienden over de ontwerp-Omgevingsvisie of het OER. Tegen een besluit over de vaststelling van een omgevingsvisie staat overigens geen beroep open.

4.1 Intrekking vastgestelde Structuurvisies

De “Omgevingsvisie Berkelland” geldt als opvolger van de “Structuurvisie Berkelland 2025” die uw raad op 26 oktober 2010 vaststelde. Deze structuurvisie kan daarom worden ingetrokken. Dit geldt ook voor de regionale structuurvisie uit 2012 en voor de structuurvisie voor de vier grote Berkellandse kernen uit 2016-2017 waarin het toen geldende woningbouwbeleid was verwoord. Omdat inmiddels nieuw woonbeleid is vastgesteld, is de inhoud van deze vier structuurvisies en van de regionale structuurvisie achterhaald en kunnen zij formeel worden ingetrokken. Bij de vast te stellen Omgevingsvisie komen deze structuurvisies dan ook niet terug in het “Overzicht bestaand beleid gemeente Berkelland” dat in bijlage 1 is opgenomen.

Kanttekeningen en risico’s

Om te komen tot een omgevingsvisie voor de gemeente Berkelland is onder regie van een raadswerkgroep een zeer uitgebreid participatieproces doorlopen waarbij inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners zijn betrokken. De uitkomst hiervan is terug te vinden in de voorliggende Omgevingsvisie Berkelland en de bijbehorende documenten.
Een vastgestelde omgevingsvisie is geen juridisch bindend document maar bindt alleen het gemeentebestuur. Verder is tegen een besluit tot vaststelling van een omgevingsvisie geen bezwaar of beroep mogelijk. Dit laatste was ook al zo onder het vóór 1 januari 2024 geldende recht over het vaststellen van structuurvisies.

Financiën

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie is budget beschikbaar gesteld vanuit de implementatie van de Omgevingswet. In de jaarrekening wordt aangegeven dat er over het jaar 2023 meer kosten zijn gemaakt dan begroot. Ook verwachten wij over het jaar 2024 nog afrondende kosten. Gelet op de omvang wordt hiervoor geen afzonderlijk nieuw budget gevraagd maar verantwoord in de jaarrekening 2024.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

De Omgevingsvisie Berkelland voldoet op abstract niveau aan het VN verdrag en de inclusie agenda.

Duurzaamheid

De Omgevingsvisie Berkelland gaat onder meer in op duurzaamheidsaspecten zoals de energietransitie. Daarbij worden de bestaande beleidslijnen voortgezet en soms explicieter verwoord.

Communicatie

Het vaststellen van de Omgevingsvisie Berkelland wordt bekendgemaakt via de wettelijk verplichte publicaties en door mededeling van uw besluit aan degenen die zienswijzen indienden over de ontwerp-Omgevingsvisie. Vervolgens wordt de omgevingsvisie op de voorgeschreven wijze digitaal beschikbaar gesteld via de landelijke voorziening voor ruimtelijke plannen. Ook zal een digitale versie worden geplaatst in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Initiatief, participatie en rol gemeente

De gemeente heeft het initiatief genomen voor de totstandkoming van de Omgevingsvisie Berkelland. Daarbij is een uitgebreid participatieproces doorlopen waarvan het verslag als bijlage deel uitmaakt van de vast te stellen omgevingsvisie.

Planning en evaluatie

De bekendmaking, mededeling en digitale beschikbaarstelling van de omgevingsvisie vindt plaats in de eerste weken na uw besluit op dit voorstel. Uitvoering van de omgevingsvisie krijgt vorm via de programmabegroting, terwijl voor het vertalen van alle regels over de fysieke leefomgeving naar één nieuw omgevingsplan momenteel wordt toegewerkt naar een transitieplan.

Alternatieven
Bij het opstellen van het OER is een strategische impactbeoordeling uitgevoerd. Daarbij zijn voor de verschillende opgaven enige alternatieven beschouwd voordat een zogenaamd voorkeursalternatief is gekozen. In de omgevingsvisie Berkelland is dat voorkeursalternatief opgenomen in de vorm van de drie verhaallijnen over ‘Een vitale leefomgeving in Berkelland’, ‘Berkellands landschap als toekomstbestendige drager’ en ‘Toekomstbestendige economie en landbouw’. Aan de hand van deze drie verhaallijnen kunnen toekomstige ontwikkelingen en initiatieven worden beoordeeld op hun effecten voor en aansluiting op de fysieke leefomgeving in de gemeente Berkelland.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 18 juni 2024

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 april 2024;

overwegende, dat met het oog op het in werking treden van de Omgevingswet voor het grondgebied van de gemeente Berkelland een omgevingsvisie moet worden vastgesteld die voldoet aan de eisen die daaraan bij of krachtens de Omgevingswet worden gesteld;

dat een ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” ter inzage is gelegd voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking trad en dit met zich meebrengt dat de wettelijke procedure zoals die vóór 1 januari 2024 gold voor het vaststellen van een structuurvisie op grond van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing blijft op het verdere verloop van de al gestarte procedure tot vaststelling van deze omgevingsvisie;

dat het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland” (OER) met ingang van 12 oktober tot en met 22 november 2023 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage heeft gelegen en op de wettelijk voorgeschreven wijze digitaal beschikbaar is gesteld;

dat de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) op 1 februari 2024 een toetsingsadvies heeft uitgebracht over het OER (projectnummer 3771);

dat over het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende OER 10 zienswijzen zijn ingediend die zijn samengevat en beoordeeld in het “Verslag van de ter inzage legging van de “Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland” (Verslag) waarin is aangegeven of en in hoeverre de zienswijzen en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. aanleiding geven tot het aanbrengen van aanpassingen ten opzichte van het ontwerp van de omgevingsvisie of tot aanpassingen in het OER;

dat daarnaast ook ambtshalve aanleiding bestaat voor het vaststellen van aanpassingen ten opzichte van het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” op de onderdelen zoals die zijn beschreven in het Verslag;

dat het met vaststellen van de “Omgevingsvisie Berkelland” wenselijk is om eveneens te besluiten tot intrekking van de Structuurvisie Berkelland 2025, de Regionale Structuurvisie Achterhoek 2012, de Structuurvisie Wonen Eibergen 2015, de Structuurvisie Wonen Borculo 2017-2025, de Structuurvisie Wonen Neede 2017-2025 en de Structuurvisie Wonen Ruurlo 2017-2025 omdat de vast te stellen “Omgevingsvisie Berkelland” de eerstgenoemde structuurvisie zal vervangen en de overige genoemde structuurvisies zijn gebaseerd op beleidsuitgangspunten die niet meer actueel zijn en zich niet verhouden met het inmiddels geldende woningbouwbeleid;

dat de “Omgevingsvisie Berkelland” overeenkomstig het overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet is voorbereid overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde procedure uit de Wet ruimtelijke ordening en voldoet aan de eisen die bij of krachtens de Omgevingswet worden gesteld aan een omgevingsvisie en het bijbehorende OER is voorbereid overeenkomstig hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer;

gelet op de bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht, de Wet ruimtelijke ordening en de Omgevingswet;

b e s l u i t:

1. Het “Verslag van de ter inzage legging van de “Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland”” (Verslag) vast te stellen, met inbegrip van de daarin opgenomen beoordelingen van de ingediende zienswijzen en adviezen met bijbehorende aanpassingsvoorstellen en ambtshalve aanpassingen ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvisie;
2. Het “Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie gemeente Berkelland” (OER) vast te stellen met de bijbehorende Passende Beoordeling;
3. De “Omgevingsvisie Berkelland” vast te stellen, bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten zoals opgenomen in het GML-bestand: NL.IMRO.1859. SVBKL20230001-0100.gml met de bijbehorende bestanden, met inachtneming van het onder 1. genoemde Verslag en het onder 2. genoemde OER, waarbij voor de locatie van de geometrisch bepaalde planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond die is ontleend aan de BGT van 14 september 2023 (o_NL.IMRO.1859.SVBKL20230001-0100.dxf);
4. in verband met de vaststelling van de “Omgevingsvisie Berkelland”, de volgende onder de Wet ruimtelijke ordening vastgestelde structuurvisies in te trekken:
    - de Structuurvisie Berkelland 2025 (vastgesteld op 26 oktober 2010, kenmerk: NL.IMRO.1859.SVBKL20100001-0300);
    - de Regionale Structuurvisie Achterhoek 2012 (vastgesteld op 22 mei 2012, kenmerk: NL.IMRO.1859.SVRAH20120001-0100);
    - de Structuurvisie Wonen Eibergen 2015 (vastgesteld op 9 februari 2016, kenmerk: NL.IMRO.1859.SVBKL20150001-0100);
    - de Structuurvisie Wonen Borculo 2017-2025 (vastgesteld op 17 oktober 2017, kenmerk: NL.IMRO.1859.SVBCL20170002-0100);
    - Structuurvisie Wonen Neede 2017-2025 (vastgesteld op 17 oktober 2017, kenmerk: NL.IMRO.1859.NDE20170003-0100);
    - Structuurvisie Wonen Ruurlo 2017-2025 (vastgesteld op 17 oktober 2017, kenmerk: NL.IMRO.1859.SVRLO20170004-0100).

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 18 juni 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Omgevingsvisie Berkelland

Op 19 september 2023 besloot uw raad onder meer om het ontwerp van de “Omgevingsvisie Berkelland” ter inzage te leggen. Het voorstel daartoe betrof een initiatiefvoorstel van de Raadswerkgroep Omgevingswet en beschreef ook het totstandkomingsproces van de ontwerp-omgevingsvisie. Daarbij werd ook besloten om de beoordeling van eventuele zienswijzen via ons college te laten verlopen en daarbij de Raadswerkgroep te consulteren.

Tijdens de ter inzage legging van de ontwerp-omgevingsvisie werden acht brieven met zienswijzen ingediend. Na de termijn kwamen per mail nog twee zienswijzen binnen. Omdat een besluit tot vaststelling van een omgevingsvisie niet openstaat voor bezwaar of beroep, heeft het niet-tijdig indienen van zienswijzen over een ontwerp-omgevingsvisie geen juridische gevolgen. Om die reden zijn ook de zienswijzen die werden ingediend na de termijn van ter inzage legging inhoudelijk beoordeeld.
In deze toelichting wordt een eerste indruk gegeven van de ingediende zienswijzen en van de aanpassingen die naar aanleiding daarvan worden voorgesteld in de omgevingsvisie of het omgevingseffectrapport (OER). Voor meer informatie daarover wordt verwezen naar het “Verslag van de ter inzage legging van de “Ontwerp-omgevingsvisie Berkelland” en het bijbehorende “Omgevingseffectrapport omgevingsvisie gemeente Berkelland”” (Verslag).
In het Verslag zijn de zienswijzen samengevat en beoordeeld. Daarbij is ook aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven tot aanpassingen in de Omgevingsvisie en waaruit deze bestaan. Ook is in het Verslag aangegeven op welke manier het OER is aangepast en aangevuld naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie mer en de zienswijzen over het OER. De aanpassingen zijn verwerkt in de versie van de Omgevingsvisie en het OER die u bij dit raadsvoorstel aantreft.

Zienswijzen over de ontwerp-omgevingsvisie
Van de zienswijzen geven er vier aanleiding tot tekstuele aanvullingen in de omgevingsvisie. Daarbij gaat het over onderwerpen zoals het voortzetten van het beleid over niet-agrarische bedrijvigheid en aan de agrarische sector verwante bedrijvigheid in het buitengebied, over het thema fysieke veiligheid, over de langeafstandswandelpaden en over het herhalen van het standpunt van uw raad over een eventuele Noordtak van de Betuweroute.

Bij de overige zes zienswijzen worden geen tekstuele aanvullingen of aanpassingen voorgesteld in de vast te stellen omgevingsvisie. Bij deze zienswijzen wordt wel uitgelegd waarom dat niet nodig wordt geacht. Daarbij is bij twee zienswijzen situaties gewezen op de besluitvorming van uw raad bij het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES1.0), terwijl bij de overige drie zienswijzen uitleg is gegeven over de status van een omgevingsvisie, het voortzetten van al bestaand beleid, de reikwijdte van gemeentelijke bevoegdheden ten aanzien van straling en het lopende proces om te komen tot kaders voor windenergie.

Zienswijzen over het OER
Naar aanleiding van de zienswijzen die mede betrekking hadden op het OER is herhaald dat de gemeente zich bij haar besluitvorming aansluit bij landelijk gehanteerde normen over elektromagnetische straling en op dat gebied geen verdere rol heeft ten aanzien van nadere normstelling.
Verder is naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. een verbeterslag doorgevoerd gemaakt om de effectbeoordeling en -beschrijving beter navolgbaar te maken. Daartoe is de Leefomgevingsfoto, één van de bijlagen bij het OER, op onderdelen geactualiseerd. Verder zijn ook onderdelen van de Leefomgevingsfoto in het OER verwerkt om zo in het OER zelf een duidelijker beeld te geven van de huidige staat van de leefomgeving. Ook is met een nieuwe paragraaf 2.5 de referentiesituatie nader benoemd zodat deze kan worden vergeleken met het voorkeursalternatief uit de omgevingsvisie. Bij dat laatste is via een bijlage bij het OER ook voorzien

in nadere uitleg over de totstandkoming van het voorkeursalternatief in de vorm van de drie verhaallijnen uit de “Omgevingsvisie Berkelland”.